

सूर्योदय नगरपालिकाको कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि, २०८१

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८१/०५/१७

प्रस्तावना : सूर्योदय नगरपालिकाले कृषिमा उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, व्यवसायीकरण र कृषि उद्यमशीलताको विकास गरी स्थानीय स्तरमा नै रोजगारीका अवसरहरूको सृजना गर्दै कृषकहरूको आयस्तर वृद्धि गर्ने उद्देश्य अनुसार उपयुक्त कृषि प्रविधि तथा सेवा सर्वशुलभ रूपमा उपलब्ध गराउने उद्देश्यले विनियोजन ऐन, २०८१ को दफा ५(१) र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नगरकार्यपालिकाले यो कार्यविधि स्वीकृत गरी लागू गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस कार्यविधिको नाम “कृषि विकास कार्यक्रम सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०८१” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि नगर कार्यपालिकाबाट स्वीकृत भइ सार्वजनिक रूपमा प्रकाशन भए पश्चात् तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) “नगरपालिका” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकालाई जनाउँछ ।

(ख) “कार्यपालिका” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको कार्यपालिकालाई बुझनुपर्दछ ।

(ग) “कार्यालय” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको नगर कार्यपालिकाको कार्यालयलाई बुझनुपर्दछ ।

(घ) “शाखा” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको कृषि सेवा शाखालाई सम्झनु पर्दछ ।

(ङ) “वडा” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकाको सबै वडा कार्यालयहरू सम्झनु पर्दछ ।

(च) “अनुदान” भन्नाले यस कार्यविधि अनुरूप कृषकहरूका लागि आवश्यक कृषि सामग्री, यन्त्र उपकरण, गुणस्तरीय बीउ विजन, बिरुवा, प्राङ्गारिक मलखाद, जैविक विषादी तथा मागमा आधारित कृषकलाई प्रदान गरिने वस्तुगत वा नगद सहूलियत लाई सम्झनु पर्दछ ।

(छ) “अनुदानग्राही” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम छनौट भएका अनुदान प्राप्त गर्ने कृषक, समूह, सहकारी, फार्मलाई सम्झनु पर्दछ ।

(ज) “फार्म/समूह/सहकारी” भन्नाले सूर्योदय नगरपालिकामा दर्ता, नवीकरण तथा लेखा परीक्षण भएका कृषि फार्म, समूह तथा सहकारीलाई बुझनु पर्दछ ।

(झ) मूल्याङ्कन समिति भन्नाले यस कार्यविधिको दफा नं ७ बमोजिम गठित मूल्याङ्कन समितिलाई बुझनु पर्दछ ।

(ञ) “कार्यक्रम” भन्नाले नगरसभाबाट स्वीकृत भई कृषि सेवा शाखामा हस्तान्तरित कार्यक्रमलाई सम्झनु पर्दछ ।

३. कार्यक्रमको उद्देश्य: कार्यक्रम संचालनको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहनेछ ।

(क) कृषि क्षेत्रलाई आधुनिक, व्यावसायिक एवं प्रतिस्पर्धात्मक बनाई खाद्य सुरक्षामा योगदान पुर्याउने ।

(ख) प्रविधि हस्तान्तरण मार्फत कृषि व्यवसायलाई व्यावसायीकरण गरी आत्मनिर्भर प्रतिस्पर्धी बनाउने ।

(ग) कृषि उपजको सरल र सुलभ बजार पहुँच वृद्धि गर्दै कृषकहरूको आयस्तरमा सुधार गर्ने ।

(घ) कार्यक्रमहरू व्यवस्थित पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्ने ।

(ङ) युवा जनशक्तिलाई कृषिमा आकर्षित गरी स्वरोजगारको अवसर सिर्जना गर्ने ।

परिच्छेद २

कार्यक्रम संचालन सम्बन्धी

४. कार्यक्रम कार्यान्वयनका क्षेत्रहरू: यो कार्यक्रम सूर्योदय नगरपालिकाका सबै वडाहरूमा संचालन गरिनेछ ।

५. कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

क) यो कार्यक्रम सूर्योदय नगरपालिका कृषि सेवा शाखा मार्फत सञ्चालन गरिनेछ ।

ख) नगरसभाबाट कार्यक्रम स्वीकृति पश्चात शाखाले बढीमा ३० दिनको म्याद राखी अनुसूची १ अनुसार सूचना प्रकाशन गर्ने छ ।

- ग) कृषकले अनुसूची २ अनुसारको निवेदन र अनुसूची ३ बमोजिमको विवरण सहित सम्बन्धित वडा कार्यालयमा निवेदन पेश गर्नु पर्ने छ ।
- घ) कृषकहरूबाट आएका प्रस्तावहरू सम्बन्धित वडा कार्यालयले अनुसूची ४ का आधारमा छनौट गरी शाखालाई सिफारिस गर्नेछ ।
- ङ) वडाबाट छनौट भई आएका प्रस्तावहरू उपर स्थलगत अनुगमन गरी दफा ७ बमोजिमको प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिले लाभग्राहीको नामावली स्वीकृत गर्नेछ ।
- च) लाभग्राही कृषकहरूसँग सम्बन्धित शाखाले अनुसूची ५ अनुसार सम्झौता गर्ने छ ।
- छ) सम्झौताका बखत प्रस्तावकले अनुसूची ६ बमोजिमको प्रतिबद्धता तथा स्व-घोषणा पत्रमा हस्ताक्षर गरी शाखामा पेश गर्नु पर्नेछ ।

६. प्रस्तावकको योग्यता :

- (क) प्रस्तावकले खेतीको लागि प्रस्ताव गरेको जमीन भौगोलिक तथा हावापानीको हिसाबले उपयुक्त हुनुपर्नेछ ।
- (ख) प्रस्तावमा कृषि क्षेत्रमा काम गर्ने प्रतिबद्धता सहित कार्य योजना समावेश भएको हुनुपर्नेछ ।
- (ग) जग्गा लिजमा लिएको भए त्यस्तो जग्गाको हकमा न्यूनतम ५ वर्ष अवधिको लागि सम्झौता भएको हुनुपर्नेछ ।
- (घ) कृषक समूह, सहकारी तथा फार्महरूले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा क्लष्टरमा सञ्चालन गर्नुपर्नेछ ।

७. प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समिति :

१) यस कार्यविधि बमोजिम कृषि अनुदान वितरण कार्यक्रम सञ्चालन/अनुदान हस्तान्तरणका लागी (प्राप्त प्रस्तावहरू छनौट गर्न देहाय बमोजिमको एक प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समिति रहनेछ ।

देहाय :

(क) आर्थिक विकास समिति संयोजक	- संयोजक
(ख) पशु शाखा प्रमुख	- सदस्य
(ग) सम्बन्धित शाखाको प्राविधिक कर्मचारी-१ जना	- सदस्य
(घ) कृषि शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिब

२) समितिले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयको विज्ञलाई आमन्त्रित सदस्यको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

८. अनुगमन: यस कार्यविधि बमोजिम कृषि अनुदान वितरण कार्यक्रम सञ्चालन/अनुदान हस्तान्तरणका लागी एक अनुगमन समिति रहनेछ ।

क) नगर उपप्रमुख	- संयोजक
ख) पशुपन्छी शाखा प्रमुख	- सदस्य
ग) सम्बन्धित वडाको वडा अध्यक्ष/तोकिएको वडा सदस्य	- सदस्य
घ) योजना शाखा प्रमुख	- सदस्य
ङ) कृषि शाखा प्रमुख	- सदस्य सचिब

९. प्रस्ताव छनौट तथा मूल्याङ्कन प्रक्रिया :

- (क) प्रस्ताव मूल्याङ्कन तथा छनौट समितिले अनुसूची ४ मा तोकिएको मूल्याङ्कन मापदण्ड अनुसार मूल्याङ्कन गरी प्रस्ताव छनौट गर्नेछ ।
- (ख) प्राप्त आवेदन/प्रस्तावहरूको स्थलगत निरीक्षण हुनेछ ।
- (ग) अनुगमनको क्रममा आवेदकले प्रस्तावमा पेश गरेको विवरण झुटो ठहरिएमा वा प्राविधिक रूपले अनुपयुक्त ठहरिएमा त्यस्तो प्रस्ताव अयोग्य ठहर गरी बाँकी प्रस्तावहरूको मूल्याङ्कन प्रकृया अगाडी बढाइनेछ ।

१०. सञ्चालन हुने कार्यक्रम, अनुदान वितरणका क्षेत्रहरू तथा लागत साझेदारी सम्बन्धी व्यवस्था: यस कार्यविधि अनुसार सञ्चालन हुने कार्यक्रमका क्षेत्रहरू तथा लागत साझेदारी देहाय बमोजिम हुनेछन् ।

(१) अदुवा खेती प्रवर्धन कार्यक्रम:

क. आवश्यक पर्ने गुणस्तरीय बीउ तथा अन्य आवश्यक सामग्रीहरूको खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिनेछ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(२) बेसार खेती प्रवर्धन कार्यक्रम ५० प्रतिशत अनुदान:

क. आवश्यक पर्ने गुणस्तरीय बीउ तथा अन्य आवश्यक सामग्रीहरूको खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिनेछ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(३) अलैंची खेती प्रवर्धन कार्यक्रम ५० प्रतिशत अनुदान:

क. सम्बन्धित संघ संस्था, आर्थिक विकास समिति, कृषि सेवा शाखा, सरोकारवाला व्यक्ति तथा निकायसंग अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख. व्यवसायिक अलैंची खेती गर्ने कृषकहरूको लागि नयाँ तरिकाहरू तथा खेती अभ्यास अन्वेषण गर्न प्रेरित गर्न तालिम संचालन गरिनेछ ।

ग. आवश्यक पर्ने गुणस्तरीय बेर्ना, सिँचाई सामग्री, अलैंची प्रशोधन गर्ने भट्टी, जैविक तथा प्राङ्गारिक मल आदि सामग्रीहरूको खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिनेछ ।

घ. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(४) कृषि बालि पात्रो निर्माण कार्यक्रम:

क. सम्बन्धित विषय विज्ञ संग समन्वय गरी कृषि सेवा शाखाले कृषि पात्रो निर्माण गर्ने छ ।

ख. निर्माण भएको कृषि पात्रो प्रकाशन गरिनेछ साथै वेब साइटमा राखिने छ ।

ग. कृषि पात्रोको प्रकाशन पश्चात् कृषकलाई कृषि पात्रो बमोजिम बाली लगाउन सुझाव दिइनेछ ।

(५) सरोकारवाला संग कृषि बजार प्रवर्धन अन्तरक्रिया कार्यक्रम:

क. कृषि बजार संचालक, सम्बन्धित संघ संस्था, आर्थिक विकास समिति, जनप्रतिनिधि, कृषि सेवा शाखा, उधोगी, अगुवा कृषक, बिक्रेता, सरोकारवाला अन्य व्यक्ति तथा निकायसंग सम्बन्धित विषयमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

ख. यस कार्यक्रम मार्फत अन्य छिमेकी पालिकासँग समेत सहकार्य समन्वय गरिनेछ ।

(६) कृषि यान्त्रिकीकरण प्रवर्धन कार्यक्रम :

क. यस कार्यक्रम अन्तर्गत खरिद गरिने मिनी टिलर प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिनेछ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

(७) मौरी मह उत्पादन प्रवर्धन कार्यक्रम:

क. मौरी मह प्रवर्धनको लागि आवश्यक पर्ने घार तथा उपकरण प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिनेछ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।

ग. ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

घ. यस कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम समेत माग, आवश्यकता, सम्भाव्यताको आधारमा सञ्चालन गर्न सकिने छ ।

(८) पुत्काको पालना प्रवर्धन कार्यक्रम:

क. पुत्का मौरी मह प्रवर्धनको लागि आवश्यक पर्ने घार तथा उपकरण प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम खरिद गरिनेछ ।

ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

ग. ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

घ. यस कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम समेत माग, आवश्यकता, सम्भाव्यताको आधारमा सञ्चालन गर्न सकिने छ ।

(९) प्राङ्गारिक कृषि प्रबर्द्धन कार्यक्रम:

- क. प्राङ्गारिक कृषि उत्पादन तथा प्रमाणीकरण (प्राङ्गारिक कृषिमा अभिमुखिकरण कार्यक्रम, प्राङ्गारिक कृषिमा आधारित क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम तथा प्रदर्शनहरू) तालिम संचालन गरिनेछ ।
- ख. प्रत्येक वडाका प्राङ्गारिक खेती तर्फ उन्मुख अगुवा कृषकहरूलाई छनौट गरी ७ दिने तालिम संचालन गरिनेछ ।
- ग. वडा कार्यालयहरूले टोल विकास संस्थाहरूसंग समन्वय गरी वास्तविक कृषक(२५-३५ जना) को सुची पठाउनु पर्ने छ ।
- घ. कार्यक्रम सञ्चालन तालिमको लागत अनुमान तयार गरी पूर्व स्वीकृत गरी मात्र संचालन गरिनेछ ।

(१०) माटो परीक्षण र साझेदारीमा कृषि चुन बितरण:

- क. माटो तथा मल परीक्षण प्रयोगशालासँगको समन्वयमा निःशुल्क माटो परीक्षण शिविर संचालन गरिनेछ ।
- ख. माटो परीक्षणको लागि आवश्यक रसायन, सामाग्री, उपकरण र चुन खरिद खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून अनुसार खरिद गरिनेछ ।
- ग. माटो सुधारका लागि आवश्यक कृषि चुन ५०% साझेदारीमा उपलब्ध गराइने छ ।

(११) प्लाष्टिक टनेल बितरण कार्यक्रम :

- क. यस कार्यक्रम अन्तर्गत सिलपाउलिन प्लाष्टिक खरिद खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून अनुसार गरिनेछ ।
- ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

(१२) बाली उपचार शिविर:

- क. बाली संरक्षण प्रयोगशालासँगको समन्वयमा निःशुल्क बाली उपचार शिविर संचालन गरिनेछ ।
- ख. बाली उपचार शिविर सञ्चालनको लागि आवश्यक सामाग्री तथा विषादी खरिद खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून अनुसार गरिने छ ।
- ग. कृषकहरूले ल्याएको नमूनाको अवस्था हेरी आवश्यक उपचार बिधि एवं प्राबिधिक सर सल्लाह निःशुल्क दिइने छ ।

(१३) तरकारी बालीमा कृषक पाठशाला र प्रचार प्रसार कार्यक्रम

- क. प्रविधि ग्रहणको स्तर, विषादी प्रयोग स्थिति, कृषकहरूको संगठन, अवस्था, सामाजिक पुँजी (कृषि सहकारी तथा समूहको) अवस्था र चेतना स्तर आदिलाई मध्यनजर गर्दै कृषि सेवा शाखाले कृषक पाठशाला सञ्चालन गर्ने स्थान कृषक समूह/कृषि सहकारीहरू छनौट गर्ने छ ।
- ख. कृषक पाठशाला कार्यक्रमको सञ्चालन कृषि सेवा शाखाले कृषक पाठशाला श्रोत व्यक्ति तथा कृषक पाठशाला सहजकर्ता मार्फत गरिने छ ।
- ग. सम्बन्धित कृषि सेवा शाखाको बाली संरक्षण अधिकृत वा बाली संरक्षण अधिकृत नभएको अवस्थामा प्रमुखले तोकेको अन्य अधिकृत वा कर्मचारी यस कार्यक्रमको संयोजक हुने छ ।
- घ. कृषक पाठशाला सञ्चालन गर्नु अगाडी कृषक पाठशाला सहजकर्ता (Field School Facilitator) जनप्रतिनिधि स्थानीय तहमा कार्यरत कृषि प्राविधिक समेत स्थलमा गई पाठशाला सञ्चालन गर्ने क्षेत्रमा रहेका कृषक महिला या मिश्रित समूहको समेत सहभागिता हुने गरी २५-३० जनाको कृषक समूह छनौट गर्न २ पटक अन्तरक्रिया गोष्ठी आयोजना गर्नु पर्नेछ ।
- ङ. तुलनात्मक अध्ययन तथा परिश्रमहरू सञ्चालन गर्न आलु/तरकारीको लागि आवश्यक ५०० वर्ग मि. जग्गा खेत बारीको छनौट गर्ने र कृषक जम्मा भई छलफल गर्ने स्थानको निर्धारण गरिनेछ ।

- च. कुनै बालिको बाली अवधि भर कृषक समूहले निर्धारण गरेको हप्ताको एक दिन वा आवश्यकता अनुसार तोकिएको समयमा अध्ययन र तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।।
- छ. हरेक बालीमा बालि नभित्र्याउँदै अन्य कृषकहरूलाई यस प्रविधिको विस्तार गर्ने उद्देश्य राखि आमन्त्रित पाहुना र अन्य कृषकहरूलाई अध्ययन स्थल भ्रमण स्थल निरीक्षण सांस्कृतिक कार्यक्रम नजर गराई कृषक दिवस मनाउने। उक्त कृषक दिवसमा कृषक पाठशालामा सहभागी कृषकहरूलाई प्रमाणपत्र वितरण सहितको एक समापन समारोह सञ्चालन गरिनेछ ।

(१४) प्याज, लसुन, अकबरे खुर्सनी आत्मनिर्भर कार्यक्रम:

- क. प्याज, लसुन, अकबरे खुर्सनी प्रवर्धनको लागि आवश्यक पर्ने गुणस्तरीय बीउ, सिचाई, जैविक तथा प्रांगारिक मल/विषादी, तथा अन्य सामग्री खरिद प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानुन बमोजिम गरिनेछ ।
- ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- ग. यस कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम समेत माग, आवश्यकता, सम्भाव्यताको आधारमा सञ्चालन गर्न सकिने छ ।

(१५) फलफूल प्रवर्धन कार्यक्रम:

- क. फलफूल प्रवर्धनको आवश्यक बिरुवा खरिदको लागि खरिद ऐन नियमावली अनुसार खरिद गरिनेछ ।
- ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।
- ग. ढुवानीमा १०० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

(१६) बिषादी ब्यवस्थापन तालिम:

- क. वडा कार्यालयहरूले टोल विकास संस्थाहरूसँग समन्वय गरी २५-३५ जना वास्तविक कृषकको सुची पठाउनु पर्ने छ ।
- ख. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि तालिमको लागत अनुमान तयार गरी पूर्व स्वीकृत गरिनेछ ।
- ग. तालिम पश्चात् आफ्नो टोल विकास संस्थामा किसानहरू भेला गरी तालिम लिएको व्यक्तिले सचेतना अभिवृद्धि गर्नु पर्ने छ ।

(१७) कृषि यान्त्रिकरण मर्मत तालिम:

- क. सूर्योदय नगरपालिकाका वडा कार्यालयहरूसँग समन्वय गरी कृषि यन्त्र सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार सम्बन्धी ७ दिने तालिम सञ्चालन गरिने छ।
- ख. यस तालिममा प्रत्येक वडामा कम्तीमा १ जना हुने गरी १४-१५ जना कृषक सहभागी हुनेछन् ।
- ग. तालिम अवधि आवश्यकता अनुसार तय गरिनेछ ।
- घ. कार्यक्रम सञ्चालन तालिमको लागत अनुमान तयार गरी पूर्व स्वीकृत गरी मात्र संचालन गरिनेछ ।

(१८) आकस्मिक कृषि प्रकोप सहयोग कार्यक्रम:

- क. यस सूर्योदय नगरपालिकाका कृषकहरूले गरिरहेका खेती तथा बालीहरूमा आकस्मिक रूपमा कुनै प्राकृतिक प्रकोप आइपरेमा वा कुनै पनि रोग किरा फैलन गई बालीमा क्षति हुन पुगेमा आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।
- ख. आवश्यक पर्ने सामग्री प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानुन अनुसार खरिद गरी कृषकहरू लाई निःशुल्क वितरण गरिनेछ ।

(१९) निशुल्क बितरणको लागि बिषादी खरिद:

- क. रोग तथा किरा व्यवस्थापन र नियन्त्रणको लागि आवश्यक विषादी तथा सामग्रीहरू प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानुन अनुसार खरिद गरिने छ ।
- ख. कृषकको खेती बालीको रोग तथा कीराको पहिचान गरी आवश्यकता अनुसार निःशुल्क विषादी वितरण गरिनेछ ।
- ग. विषादीको प्रयोगमा नगरको विषादी न्यूनीकरण कार्यक्रम, दीर्घकालीन सोच तथा प्राङ्गारिकता लाई आधार मानेर गरिनेछ ।

(२०) एकिकृत कृषि तथा पशुपालन गुरु योजना:

- क. सम्बन्धित विषय विज्ञसंग समन्वय गरी एकिकृत कृषि तथा पशुपालन गुरु योजना निर्माण गरिने छ ।
- ख. कृषक, कृषि बजार सञ्चालक, सम्बन्धित संघ संस्था, आर्थिक विकास समिति, जनप्रतिनिधि, कृषि सेवा शाखा, उद्योगी, सरोकारवाला अन्य व्यक्ति तथा निकायसंग सम्बन्धित विषयमा अन्तरक्रिया कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ग. प्राप्त निष्कर्षहरूलाई टिपोट गरी सूर्योदय नगरपालिकाको भौगोलिक क्षेत्र वातावरण र हाल सम्म भई रहेका कृषि तथा पशुपालन अभ्यासलाई समेत छलफल गरी व्यवस्थित योजनाको खाका तयार गरिनेछ र विज्ञहरूसँग छलफल गरी गुरुयोजना निर्माण गरिनेछ ।

(२१) लागत साझेदारीमा मल्लिङ्ग प्रविधि सहयोग:

- क. यस कार्यक्रम अन्तर्गत मल्लिङ्ग प्लाष्टिक खरिद ऐन नियमावली अनुसार खरिद गरिनेछ ।
- ख. यो कार्यक्रम कृषकहरूको ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

(२२) बाली सचेतना तथा बाली बीमा प्रोत्साहन कार्यक्रम:

- क. बाली तथा पशु बीमा प्रोत्साहन कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० अनुसार कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- ख. आवश्यक भएमा माग अनुसार बीमा सम्बन्धी तालिम संचालन गर्न सकिने छ ।
- ग. बाली तथा पशु बीमा प्रोत्साहन कार्यक्रम बीमा समितिको प्रावधान कार्यक्रम बमोजिम प्रधान गरिनेछ ।

(२३) चिया गुणस्तर प्रवर्धन (टिपान ढुवानी काँटछाँट र बजारीकरण):

- क. राष्ट्रिय चिया तथा कफी विकास बोर्ड, निजी चिया उद्योग तथा सरोकारवालासंग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।
- ख. चिया टिप्ने हाते मेशिन खरिद ऐन नियमावली अनुसार खरिद गरिनेछ ।
- ग. यो कार्यक्रम कृषकहरूको कम्तीमा ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

(२४) कृषक सूचीकरण कार्यक्रम :

- क. सूर्योदय नगरपालिकाको बाँकी रहेको वडाहरूमा कृषक सूचीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
- ख. किसान सूचीकरण कार्यान्वयन विधि २०७७ बमोजिम यस कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।

(२५) कृषिमा नव प्रवर्तन कार्यक्रम :

- क. कृषि क्षेत्रको नयाँ प्रविधि अन्वेषण गर्न कार्यक्रम सञ्चालनको लागि आवश्यक सामग्री तथा निर्माण सम्बन्धी प्राविधिक तथा आर्थिक पक्षहरू प्रचलित सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावली बमोजिम गरिने छ ।

(२६) तरकारी बीउ वितरण कार्यक्रम :

- क. यस क्षेत्रमा सिफारिस भएका उन्नत जातका तरकारी जस्तै रायोको साग, मुला, धनिया, सिमि आदिको उन्नत बीउ खरिद ऐन नियमावली अनुसार खरिद गरिने छ ।
- ख. कृषकको माग र आवश्यकता अनुसार निःशुल्क उन्नत बीउ वितरण गरिने छ ।
- ग. बीउ वितरण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउन कार्यालय देखि टाढा रहेको वडाहरू सँग समन्वय गरिनेछ ।

(२७) नवीनतम कृषि प्रविधि प्रदर्शन कार्यक्रम :

- क. सूर्योदय नगरपालिका कृषि प्राविधिक शिक्षालयबाट कार्यक्रम संचालन हुनेछ ।
- ख. कृषि क्षेत्रको नवीनतम प्रविधि पहिचान तथा छनौट गरी नयाँ प्रविधि र अभ्यासहरूको प्रदर्शनी प्लट बनाई कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
- ग. यस नगरपालिकाले कार्यक्रमको अनुगमन तथा मूल्यांकन गर्नेछ ।

(२८) साना किसान सहकारी संस्था सू.न.पा-४ सँगको सहकार्यमा चिस्यान केन्द्र स्थापना :

- क. प्राविधिकको लागत अनुमान अनुसार चिस्यान केन्द्र निर्माण गरिने छ ।

ख. निर्माण सम्बन्धी प्राविधिक तथा आर्थिक पक्षहरू प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम गरिने छ ।

(२९) गोठेमल, गडौलेमल उत्पादन तथा बजारिकरण कार्यक्रम ५० प्रतिशत अनुदान:

क. प्राविधिकको लागत अनुमान अनुसार भर्मी कम्पोष्ट निर्माण गरिने छ ।

ख. भर्मी कम्पोष्ट संचालनको लागि आवश्यक सामग्री तथा निर्माण सम्बन्धी प्राविधिक तथा आर्थिक पक्षहरू प्रचलित सार्वजनिक खरिद कानून बमोजिम खरिद हुनेछ ।

ग. आवश्यक भएमा माग अनुसार भर्मी कम्पोष्ट सम्बन्धी ३ दिने तालिम संचालन गर्न सकिने छ ।

घ. यो कार्यक्रम कृषकहरूको कम्तीमा ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा संचालन गरिनेछ ।

(३०) भकारो सुधार कार्यक्रम:

क. यो कार्यक्रम भकारो तथा गोठ सुधार कार्यक्रम संचालन कार्यविधि-२०८० बमोजिम संचालन गरिने छ ।

परिच्छेद - ३

विविध

११. अनुगमन, निरीक्षण तथा मूल्याङ्कन :(१) यस कार्यविधि अनुसार उपलब्ध गराइने कार्यक्रमको अनुदानमा प्राप्त सामग्री वा अनुदान रकमको ससदुपयोग भए नभएको बारेमा कार्यालयले समय समयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्नुपर्नेछ ।

(२) कार्यालयले आवश्यक देखेमा जुनसुकै समयमा अनुगमन तथा निरीक्षण गर्न गराउन सक्नेछ ।

१२. निर्देशन दिन सक्ने:(१) कार्यक्रमको सम्बन्धमा नगर कार्यपालिका र नगर प्रमुखले आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन सक्नेछ ।

(२) यस कार्यविधिमा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र उल्लेख नभएको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

(३) यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान सामग्री/रकम लिई दुरुपयोग गरेको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गरी असुल उपर गरिनेछ ।

(४) कार्यक्रमको कार्य सुरु गर्नु अघि, कार्यान्वयनको चरणमा, तथा सम्पन्न पश्चात् को अवस्था प्रस्ट देखिने गरि फोटोहरू अनिवार्य राख्नु पर्नेछ ।

१०. बाधा अड्काउ फुकाउ: यस कार्यविधि कार्यान्वयन सम्बन्धमा कुनै द्विविधा उत्पन्न भएमा सो को निरूपण नगर कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम हुनेछ ।

१२. कार्यविधि संशोधन तथा खारेज गर्न सक्ने: कार्यपालिकाले आवश्यकता अनुसार यो कार्यविधि संशोधन तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची-१
(दफा ५ को (ख) सँग सम्बन्धित)
सूचना !!!

सूर्योदय नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय कृषि सेवा शाखाको आ.व..... को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमहरू ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा सञ्चालन गर्नु पर्ने भएकोले इच्छुक कृषक/ कृषक समूह /फर्म/ कृषि सहकारी/ टोल विकास संस्थाहरूले तपसिल बमोजिमको कागजात सहित यो सूचना प्रकाशन भएको मितिले ३० दिन भित्र सम्बन्धित वडा कार्यालयमा अनुसूची २ अनुसार को ढाँचामा निवेदन र अनुसूची ४ अनुसारको आवश्यक विवरण पेश गर्न हुन सम्बन्धित सबैमा जानकारीका लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । साथै रित नपुगेको र म्याद नाघेको निवेदन स्वीकृत गरिने छैन ।
तपसिल

क्र. सं.	कार्यक्रमको नाम	कार्यक्रमको लागि स्वीकृत रकम	प्रस्ताव साथ संलग्न हुनुपर्ने कागजातहरू
१.			<ul style="list-style-type: none">रु. १० को टिकट टाँस भएको निवेदन ।कृषक /कृषक समूह/ फर्म/ सहकारीहरूको हकमा दर्ता नवीकरण, लेखापरीक्षण प्रतिवेदन र कर चुक्ता प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।नेपाली नागरिकताको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।स्थायी लेखा नम्बरको प्रतिलिपी ।चालु आ.व. को तिरो तिरेको रसिदको प्रतिलिपी ।समूह/सहकारी को हकमा निर्णयको प्रतिलिपि

अनुसूची-२
(दफा ५ को (ग) सँग सम्बन्धित)
निवेदनको ढाँचा

रु. १० को टिकट

मिति :

श्री सूर्योदय नगरपालिका,
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय,
कृषि/पशु सेवा शाखा, फिक्कल, इलाम ।

विषय:कार्यक्रममा सहभागी हुन पाउँ ।

उपरोक्त सम्बन्धमा त्यस शाखाको मितिमा प्रकाशित सूचना अनुसार म/ हामी / हाम्रो समूह सहकारी फर्म/ टोल विकास संस्थाले सो कार्यक्रममा सहभागी हुन इच्छुक भएको हुनाले अनुसूची ४ अनुसारको विवरण तथा तपसिल अनुसारको कागजात सहित कार्यक्रममा सहभागी हुन यो निवेदन पेश गरेको छु/छौं ।

तपसिल:

निवेदक

नाम:

ठेगाना:

नागरिकता नम्बर:

सम्पर्क नम्बर:

दस्तखत:

छाप:

अनुसूची-३
(दफा ५ को (ग) सँग सम्बन्धित)
विवरण

१. कृषि उत्पादन क्षेत्रको विवरण (रोपनी):- क) तरकारी ख) चिया..... ग) फलफूल घ) अलैंची.....
ड) अदुवा..... च) अन्य केहि भए..... छ) जम्मा.....
२. खेती योग्य जग्गाको क्षेत्रफल (रोपनी):-.....
३. पशु संख्या:- क) गाई..... ख) भैँसी..... ग) बाख्रा..... घ) बंगुर ड).....अन्य केही भए
४. दैनिक दुग्ध उत्पादन लिटर.....
५. गोठको किसिम
६. अन्य केही भए (कार्यक्रमको प्रकृति अनुसार) :.....

अनुसूची-४
(दफा ५ को (घ) सँग सम्बन्धित)
कार्यक्रमको मूल्याङ्कन मापदण्ड/छनौटका आधारहरू

क्र. सं.	सूचकाङ्क आधार	अङ्क भार
१.	हाल खेती गरिएको क्षेत्रफल (अधिकतमलाई प्राथमिकता)	१५
२.	बाली/वस्तुको क्षेत्रफल/सङ्ख्या विस्तारको सम्भावना	१०
३.	प्राङ्गारिक उन्मुख खेती गर्ने गरेको	१०
४.	सम्भावित लाभान्वित वर्गको सङ्ख्या	१०
५.	वैदेशिक रोजगारबाट फर्केको	५
६.	एकल महिला/दलित/ लोपान्मुख समुदाय	१०
७.	सामूहिक प्रयोग	१०
८.	बेमौसमी तरकारी उत्पादन क्षेत्र	१०
९.	भौगोलिक अवस्था/हावापानीको उपयुक्तता/उत्पादन सम्भाव्यताको योजना र अवस्था	१०
१०.	उत्पादित वस्तुको बजारीकरणको सम्भावना	१०
	कुल	१००

अनुसूची-५
(दफा ५ को (च) सँग सम्बन्धित)
सम्झौता पत्र

मिति:

सूर्योदय नगरपालिका, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, कृषि सेवा शाखा, फिक्कल, इलाम (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र सूर्योदय नगरपालिका वडा नम्बर बस्ने कृषक श्री (यस पछि दोश्रो पक्ष भनिने) बीच ५० प्रतिशत लागत साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गर्न निम्नानुसार शर्तनामाहरू पालना गर्ने गरी यो दुई पक्षिय सम्झौता गरि दियो/लियो।

- क. यो सम्झौता, सम्झौता भएको मिति देखि प्रारम्भ भएको मानिनेछ।
- ख. यस कार्यक्रम अन्तर्गत खरिद गरिने उपकरण तथा सामग्रीहरू नेपाल सरकार/सूर्योदय नगरपालिकाको खरिद ऐन नियमावली अनुसार कार्यालयले खरिद गर्नेछ।
- ग. दोस्रो पक्षले मेसिनरी, औजार तथा उपकरण खरिदको ५० प्रतिशतले हुन आउने साझेदारी बापतको रकम कार्यालयले तोकेको खातामा दाखिला गरि सक्कल भौचर शाखालाई उपलब्ध गराउनु पर्ने छ।
- घ. दोस्रो पक्षले शाखाबाट बुझेर लागेको मेसिनरी, औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू कम्तिमा पाँच वर्ष वा तोकिए बमोजिम संचालन गर्नु पर्नेछ।
- ङ. दोस्रो पक्षले शाखाबाट बुझेर लागेको मेसिनरी, औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू बिक्रि वितरण वा दान गर्ने पाउने छैन।
- च. दोस्रो पक्षले शाखाबाट बुझेर लागेको मेसिनरी, औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू बुझ्नेको मिति देखि ३० दिन भित्र संचालन/प्रयोगमा ल्याइसक्नु पर्नेछ।
- छ. दोस्रो पक्षले बुझेर लागेको मेसिनरी, औजार, उपकरण तथा सामग्रीहरू संचालन/प्रयोग नगरी हिनामिना भएको देखिएमा वा प्रयोग नगरी थन्काएर राखेको पाइएमा जुनसुकै बखत कार्यालयले सो सामग्री जफत गर्न सक्ने छ र सो वापत कुनै किसिमको सहूलियत दोश्रो पक्षलाई उपलब्ध गराइने छैन।
- ज. यस सम्बन्धि कुनै विवाद आएमा सूर्योदय नगरपालिकाको निर्णय नै अन्तिम मानिनेछ।
- झ. यो सम्झौता उल्लेख भएका कुराहरूमा यस बमोजिम र अन्य कुराहरूमा प्रचलित ऐन नियम अनुसार हुनेछ।

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

प्रथम पक्षको तर्फबाट

<u>हस्ताक्षर</u> नाम: पद: नागरिकता नम्बर:
--

<u>हस्ताक्षर</u> नाम: पद:

<u>रोहवर</u> हस्ताक्षर नाम: ठेगाना:
--

<u>रोहवर</u> हस्ताक्षर नाम: ठेगाना:
--

अनुसूची-६
प्रतिबद्धता तथा स्व-घोषणा पत्र
(दफा ५ को (छ) सँग सम्बन्धित)

सूर्योदय नगरपालिकाको मिति २०८१/..../.... को सूचना अनुसार उत्पादनमा आधारित कृषि सामाग्री अनुदानमा वितरण कार्यक्रममा सहभागिताका लागि कार्ययोजना सहितको आवेदन पेश गरेको छु / छौं । उक्त कार्यक्रममा छनौट भएमा कार्ययोजनामा उल्लेख भए बमोजिमको काम गर्ने गरी घटीमा पाँच वर्ष निरन्तरता दिइ कार्य गर्नेछ/छौं। कार्य योजना अनुसारको कार्य नगरेमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान रकम फिर्ता गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु/छौं। अन्यथा प्रचलित ऐन कानून बमोजिम सहुँला/बुझाउँला। साथै प्रस्तावित कार्यहरूका लागि अन्य कुनै निकायबाट आर्थिक सहयोग प्राप्त नगरेको प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु / छौं । इति संवत् २०८१